

**UCHWAŁA Nr XXVIII/191/2017
RADY GMINY BABOSZEWO
z dnia 28 kwietnia 2017 roku**

w sprawie uchwalenia „Gminnego Programu Wspierania Rodziny na lata 2017- 2019”.

Na podstawie art.18 ust.2 pkt.15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r o samorządzie gminnym (tekst jednolity : Dz.U. z 2016 r., poz. 446 z późn. zm.) w związku z art.176 pkt.1 oraz art.179 ust.2 ustawy z dnia 9 czerwca 2011r o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (tekst jednolity : Dz.U. z 2016 r., poz. 575 z późn. zm.) Rada Gminy Baboszewo uchwała co następuje :

§ 1

Uchwała „Gminny Program Wspierania Rodziny na lata 2017 – 2019”, stanowiący załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2

Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Baboszewo.

§ 3

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

PRZEWODNICZĄCY RADY

Sławomir Piotr Goszczycki

UZASADNIENIE

Ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (tekst jednolity : Dz.U. z 2016 r., poz.575 z późn. zm.) nałożyła nowe obowiązki na gminy. Zgodnie z art.176, pkt.1 w/w ustawy, obowiązkiem gminy jest opracowanie i realizacja 3-letnich programów wspierania rodziny, natomiast w myśl art.179 ust.2 w/w ustawy Rada Gminy jest zobowiązana do uchwalenia Gminnego Programu Wspierania Rodziny na okres 3 letni.

Realizując ten obowiązek przygotowano niniejszy Program .

Gminny Program Wspierania Rodziny na lata 2017 – 2019 konkretyzuje zadania w zakresie przeciwdziałania niekorzystnym zjawiskom społecznym dezorganizującym życie rodziny.

Celem realizacji Programu jest wzmocnienie trwałości rodziny poprzez stworzenie jednolitego systemu pomocy dla rodzin z terenu gminy Baboszewo.

Szczególnie istotne dla realizacji założonego celu jest włączenie wszystkich podmiotów działających w środowisku lokalnym, wspomagających i wspierających dziecko i rodzinę .

W związku z powyższym podjęcie uchwały jest zasadne.

PRZEWODNICZĄCY RADY

Sławomir Piotr Goszczycki

GMINNY PROGRAM WSPIERANIA RODZINY W GMINIE BABOSZEWO NA LATA 2017- 2019

Rozdział I

Wprowadzenie

Ustawa z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej(Dz.U.z 2016r. poz. 575 z późn.zm) określa zasady i formy pracy oraz pomocy rodzinom mającym trudności w prawidłowym wypełnianiu funkcji opiekuńczo- wychowawczych oraz sprawowaniu pieczy zastępczej. Ustawodawca zadanie wspierania rodziny i pieczy zastępczej podzielił na gminę, powiat i samorząd województwa. Do zadań własnych gminy określonych w ustawie o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej należy między innymi opracowanie i realizacja 3 – letniego programu wspierania rodziny. Pierwszym i najważniejszym elementem systemu wspierania rodziny jest gmina. Działania gminy powinny być nakierowane na profilaktykę oraz na wszechstronną pomoc rodzinie w kryzysie, tak aby mogła ona poradzić sobie z trudnościami. Celem programu jest przywrócenie zdolności prawidłowego wypełniania funkcji opiekuńczo- wychowawczych w rodzinach w których powyższy proces uległ zakłóceniu.

Rodzina stanowi najmniejszą po jednostce komórkę społeczną. To ona wyznacza aspiracje i dążenia człowieka, określa wzory i wartości do których należy dążyć. Wpływ rodziny na życie jej członków zarówno dzieci jak i dorosłych jest istotny i trwa przez całe życie.

Rodzina jako podstawowa komórka społeczna jest pierwszym i najważniejszym środowiskiem dziecka, która ma obowiązek zaspokoić wszystkie jego potrzeby.

Przede wszystkim powinna umożliwić prawidłowy rozwój biologiczny i psychospołeczny dziecka. Jest pierwszą instytucją wychowawczą, w której przebiega proces socjalizacji dzieci, kształtowanie ich osobowości oraz przygotowanie do przyszłych ról społecznych.

Wychowawcze oddziaływanie rodziny ma istotny wpływ na socjalizację dzieci i młodzieży w drodze przekazywania wiedzy o otaczającym świecie wraz z wartościowaniem go i preferowaniem wzorów zachowań.

Na prawidłowe funkcjonowanie rodziny bądź jej dezorganizację istotny wpływ mają czynniki wewnątrzrodzinne jak również czynniki zewnętrzne takie jak :

- indywidualne cechy członków rodziny,
- układ międzyosobowy,
- hierarchia wewnątrzrodzinna,
- jakość i istota więzi emocjonalnych w rodzinie,
- cele i system wartości małżeństwa,
- warunki ekonomiczne,
- stan posiadania,
- polityka socjalna państwa wobec rodziny,
- ideologia środków masowego przekazu,
- przemiany kultury i wykształcenie społeczeństwa,
- procesy przemysłowania.

Pomimo dynamicznych zmian społeczno- ekonomicznych rodzina nadal jest źródłem siły i stanowi podstawę tożsamości każdego człowieka .

W polityce społecznej rodzinie i dziecku poświęca się coraz więcej uwagi. Dzieje się tak, gdyż dzieci wymagają szczególnej troski i ochrony, a działalność na ich rzecz koncentrować się

powinna na ochronie praw, wyrównaniu szans życiowych i rozwojowych poprzez umożliwienie dostępu do oświaty, systemu ochrony zdrowia, wypoczynku oraz pomocy w obliczu ryzyka zagrożeń życiowych.

Skuteczna ochrona dzieci i pomoc dla nich może być osiągnięta we współpracy ze środowiskiem lokalnym, w tym sąsiedzkim, sądami i ich organami pomocniczymi, Policją, instytucjami oświatowymi, placówkami służby zdrowia, Kościołem i związkami wyznaniowymi oraz organizacjami pozarządowymi.

Prawidłowemu funkcjonowaniu rodziny zagraża szereg czynników o charakterze patologicznym. Długotrwałe oddziaływanie na rodzinę zjawisk patologicznych może ją uczynić dysfunkcyjną, czyli taką, która nie potrafi sprostać swoim obowiązkom wobec swoich członków rodziny oraz pomyślnie rozwiązać problemy i sytuacje kryzysowe. Wsparcie rodziny w takich sytuacjach powinno być w miarę możliwości wczesne i mieć charakter profilaktyczny.

Wszelkie działania powinny być prowadzone za zgodą rodziny i jej aktywnym zaangażowaniem, uwzględniając zasadę pomocniczości.

Działania profilaktyczne w rodzinie wspierające dziecko i rodzinę są wskazane zarówno ze względów społecznych, jak i ekonomicznych, gdyż służą obniżeniu kosztów gminy związanych z pobytem dziecka w rodzinnej lub instytucjonalnej pieczy zastępczej. Natomiast praca z rodziną biologiczną w przypadku gdyby dziecko trafiło do pieczy zastępczej ma na celu doprowadzić do jak najszybszego powrotu dziecka do rodziny.

A zatem Program będzie miał charakter zróżnicowany, zarówno profilaktyczny jak i interwencyjny w zależności od celów i poszczególnych zadań prowadzących do ich realizacji.

ROZDZIAŁ II

Podstawa prawna :

1. Ustawa z dnia 9 czerwca 2011r o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (tekst jednolity : Dz.U. z 2016r. poz. 575 z późn.zm.).
2. Ustawa z dnia 12 marca 2004 r o pomocy społecznej (tekst jednolity : Dz.U. z 2016r. poz.930 z późn. zm.).
3. Ustawa z dnia 28 listopada 2003 r o świadczeniach rodzinnych (tekst jednolity : Dz.U. z 2015r. poz.114 z późn. zm.).
4. Ustawa o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz.U. z 2015 r. poz.1390 z późn. zm.).
5. Ustawa z dnia 7 września 2007 r o pomocy osobom uprawnionym do alimentów (tekst jednolity : Dz.U. z 2016r. poz.169 z późn. zm.).
6. Ustawa z dnia 26 października 1982 r o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (tekst jednolity : Dz.U z 2015r. poz. 1286 z późn. zm.).
7. Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r o przeciwdziałaniu narkomanii (tekst jednolity : Dz.U. z 2016r. poz.224 z późn. zm.).
8. Ustawa z dnia 11 lutego 2016r o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci (Dz.U.z 2016r. poz.195).
9. Ustawa z dnia 4 listopada 2016r o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin, „ Za życiem” (Dz.U.z 2016r. poz.1860).

ROZDZIAŁ III

Diagnoza społeczna

Opracowanie niniejszego Programu poprzedzone zostało diagnozą lokalną rodzin objętych pomocą społeczną oraz innymi systemami wsparcia realizowanymi przez Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Baboszewie w latach 2015 – 2016.

Gmina Baboszewo położona jest w północno – zachodniej części województwa mazowieckiego,

około 80 km od Warszawy i 10 km od Płońska – siedziby powiatu płońskiego. Zajmuje powierzchnię 162 km. Gminę tworzą 42 sołectwa, w których w 2016 r zamieszkiwało 8.082 osób i jest drugą co do wielkości gminą powiatu płońskiego. Gmina Baboszewo to gmina typowo rolnicza z dobrze rozwiniętą infrastrukturą techniczną, która stale jest rozbudowywana. Dla potrzeb Programu opracowano Kartę Diagnostyczną zawierającą informacje dotyczące liczby mieszkańców gminy, liczby dzieci i młodzieży, liczby dzieci z terenu gminy Baboszewo umieszczonych w pieczy zastępczej, liczby rodzin korzystających z pomocy społecznej, świadczeń rodzinnych, funduszu alimentacyjnego, świadczeń wychowawczych.

**Tabela 1 .
Karta Diagnostyczna Gminnego Programu Wspierania Rodziny**

	2015 rok	2016 rok
1. Liczba mieszkańców Gminy Baboszewo	8.162	8.082
1. Liczba rodzin korzystających z pomocy społecznej w tym:	243	245
- liczba osób w tych rodzinach	808	784
2. Liczba rodzin z dziećmi	127	116
- liczba osób w tych rodzinach	612	556
3. Liczba rodzin objętych pracą socjalną	70	100
- liczba osób w tych rodzinach	192	276
1. Liczba rodzin uprawnionych do świadczeń rodzinnych :	701	755
a) zasiłki rodzinne i dodatki	412	443
- na 1 dziecko	161	165
- na 2 dzieci	156	165
- na 3 dzieci	50	69
- na 4 i więcej dzieci	45	44
- razem dzieci uprawnionych do świadczeń	837	895
b) świadczenia pielęgnacyjne	33	37
c) zasiłki pielęgnacyjne	189	195
d) jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia dziecka	67	80
1. Liczba rodzin uprawnionych do pobierania świadczeń z Funduszu Alimentacyjnego	59	61

- liczba dzieci / osób uprawnionych do świadczeń z Funduszu Alimentacyjnego	97	92
Liczba dzieci zamieszkujących w Gminie Baboszewo	1.781	1.728
- liczba dzieci w wieku 0-7 lat	701	674
- liczba dzieci w wieku 8-15 lat	750	739
- liczba dzieci w wieku 16-18 lat	330	315
Liczba dzieci i młodzieży z terenu gminy Baboszewo umieszczonych w pieczy zastępczej łącznie w 2015 i 2016 r	11	12
Liczba dzieci umieszczonych w pieczy instytucjonalnej w tym:	6	8
- Dom Dziecka w Płońsku	5	7
- Dom Dziecka w Otwocku	1	1
Liczba dzieci umieszczonych w pieczy rodzinnej w tym:	5	4
- w rodzinach zastępczych spokrewnionych	4	3
- w rodzinach niezawodowych	1	1
- w rodzinie zawodowej	0	0
Liczba rodzin pobierających świadczenie wychowawcze.	0	682
Liczba uprawnionych dzieci do świadczenia wychowawczego	0	1144

Do opracowania powyższej tabeli wykorzystano dane :

- ewidencji ludności Urzędu Gminy Baboszewo,
- sprawozdania roczne z GOPS Baboszewo,
- informacje z PCPR w Płońsku.

Na terenie gminy Baboszewo w 2015 r mieszkało 1781 dzieci w wieku 0-18 lat, co stanowi 21,82 % ogółu mieszkańców. W 2016r mieszkało 1728 dzieci w wieku 0-18 lat, co stanowi 21,38 % ogółu mieszkańców .

Ogółem w 2015 r na terenie gminy mieszkało 1781 dzieci w wieku 0-18 lat, uprawnionych do świadczeń rodzinnych i dodatków było 837 dzieci co stanowiło 47,00 % w stosunku do wszystkich dzieci. W 2016 r mieszkało na terenie gminy 1728 dzieci w wieku 0-18 lat, uprawnionych do świadczeń rodzinnych i dodatków było 895 dzieci, co stanowiło 51,79 % w stosunku do wszystkich dzieci.

W 2016r rodziny otrzymały wsparcie w formie świadczeń wychowawczych. Z tej formy pomocy skorzystały 682 rodziny, dzieci uprawnionych do świadczenia w grupie wiekowej 0-18 lat było 1144 dzieci, co stanowiło 66,20% w stosunku do wszystkich dzieci w tej grupie wiekowej.

W 2015 roku w różnorodnych formach pieczy zastępczej przebywało 11 dzieci co stanowiło 0,62 %

grupy wiekowej 0-18 lat. W 2016r w różnorodnych formach pieczy zastępczej przebywało 12 dzieci co stanowiło 0,69% grupy wiekowej 0-18 lat.

Z analizy danych GOPS Baboszewo za 2015r. wynika, że 2,98% mieszkańców korzystało z różnych form pomocy społecznej, natomiast w 2016r z różnych form pomocy społecznej korzystało 3,03 % ogółu mieszkańców.

W Ośrodku oprócz realizowanych form pomocy materialnej w ramach ustawy z dnia 12 marca 2004r o pomocy społecznej realizowane były również formy pomocy niematerialnej w formie pracy socjalnej. Pomoc w formie pracy socjalnej- to między innymi poradnictwo w trudnych sprawach życiowych mających na celu wzmocnienie zdolności rodziny do funkcjonowania w społeczeństwie, poszukiwanie dróg rozwiązania wyjścia z trudnej sytuacji. Tą formą pomocy w 2015r objętych było 70 rodzin. W 2016r pracą socjalną objęto 100 rodzin.

W 2015r i w 2016r pomocą zostały objęte w szczególności :

- *osoby bezrobotne zarejestrowane w Powiatowym Urzędzie Pracy z prawem i bez prawa do zasiłku,
- *matki samotnie wychowujące dzieci,
- *osoby i rodziny niepełnosprawne,
- *rodziny z dziećmi w tym wielodzietne,
- *kobiety ciężarne i wychowujące dzieci,
- *osoby opuszczające zakłady karne i areszty śledcze,
- * osoby i rodziny dotknięte przemocą.

Przy Ośrodku Pomocy Społecznej działa Zespół Interdyscyplinarny, w skład którego weszli przedstawiciele oświaty, policji, sądu, służby zdrowia oraz pracownicy socjalni. Głównym celem Zespołu jest pomoc osobom dotkniętym przemocą. W 2015r do Zespołu wpłynęło 14 Niebieskich Kart oraz kontynuowano 12 „Niebieskich Kart” z poprzedniego okresu.

W 2016r do Zespołu wpłynęło 14 Niebieskich Kart oraz kontynuowano 11 z poprzedniego okresu. Powołano 14 grup roboczych. Grupy robocze odbyły 38 posiedzeń i prowadziły prace związane z indywidualnymi przypadkami.

Diagnozowanie zasobów pozwala na wskazanie form pomocy niezbędnych dla rodzin znajdujących się w sytuacjach zagrożenia i kryzysu. Znajomość potencjału, dostępność usług daje możliwość w formułowania celów i zadań, które mogą stanowić spójny system działania na rzecz rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu swoich funkcji opiekuńczo-wychowawczych.

Tabela 2.
Powody udzielanej pomocy w latach 2015 -2016

Lp.	Powód trudnej sytuacji życiowej	Liczba osób samotnie gospodarujących i rodzin objętych pomocą			Liczba osób w rodzinach z uwzględnieniem osób samotnie gospodarujących objętych pomocą		
		2015	2016	Różnica (+/-) w stosunku do 2015 roku	2015	2016	Różnica (+/-) w stosunku do 2015 roku
1	Bezrobocie	133	114	+19	529	440	+89
2.	Ubóstwo	30	25	+5	127	81	+46
3.	Długotrwała lub ciężka choroba	74	82	-8	211	200	+11
4.	Niepełnosprawność	75	76	-1	256	223	+33
5.	Bezradność w	11	10	+1	32	27	+5

	sprawach opiekuńczo – wychowawczych i prowadzenia gosp. domowego						
5.1	W tym rodziny niepełne	7	8	-1	21	21	0
6.	Potrzeba ochrony macierzyństwa	48	54	-6	293	315	-22
6.1	W tym rodziny wielodzietne	45	48	-3	283	295	-12
7.	Trudności w przystosowaniu do życia po opuszczeniu zakładu karnego	1	1	0	1	1	0
8.	Alkoholizm	3	9	-6	4	24	-20
9.	Zdarzenie losowe	0	3	-3	0	12	-12
10.	Bezdomność	1	2	-1	1	3	-2

Źródło: Dane własne GOPS

Zestawienie zamieszczone w Tabeli 2. przedstawia najczęściej występujące powody udzielanej pomocy. Niekiedy w jednej rodzinie występowało po kilka powodów np. bezrobocie, wielodzietność, bezradność. W związku z powyższym nie należy ich sumować. Jak wskazują powyższe dane w latach 2015 – 2016 najczęstszym powodem ubiegania się o pomoc było bezrobocie, niepełnosprawność, długotrwała choroba, potrzeba ochrony macierzyństwa w tym wielodzietność. Liczba rodzin objętych wsparciem z powodu bezradności w sprawach opiekuńczo – wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego utrzymuje się na podobnym poziomie. Niezaradność opiekuńczo – wychowawcza traktowana jest przez pomoc społeczną priorytetowo, gdyż dotyczy najsłabszej grupy jaką są dzieci. Bezradność ma niejednokrotnie ścisły związek z innymi problemami tj. bezrobocie, ubóstwo, uzależnienia.

Celem wsparcia rodzin, zwłaszcza tych przeżywających trudności opiekuńczo-wychowawcze, rodzin niepełnych, wielodzietnych zmagających się ze złożonymi problemami został zatrudniony asystent rodziny.

Asystent rodziny przede wszystkim ma pomóc rodzinie z dziećmi w poszukiwaniu rozwiązań trudnej sytuacji życiowej z wykorzystaniem zasobów rodziny, jej mocnych stron i możliwości.

Asystent rodziny jest przydzielany rodzinie w szczególności na wniosek pracownika socjalnego, sądu, kuratora czy też samej rodziny. Zgoda na współpracę z asystentem rodziny jest dobrowolna, wyjątkiem jest postanowienie sądu nakazujące rodzinie współpracę.

Na podstawie sprawozdań oraz informacji uzyskanych od pracowników socjalnych OPS wynika, że liczba rodzin, którym udzielono wsparcia w wypełnianiu funkcji opiekuńczo- wychowawczych w latach 2015-2016 była w zbliżonej liczbie. Tym rodzinom udzielono wsparcia w znacznie szerszym wymiarze, aniżeli pomoc oferowana w formie pracy socjalnej i dodatkowo przydzielono asystenta rodziny.

Poniższa tabela przedstawia liczbę rodzin w latach 2015-2016, które korzystały ze wsparcia w ramach pracy socjalnej i asystenta rodziny

Tabela 3**Liczba rodzin, którym udzielono wsparcia w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych**

Rok	Liczba osób/ rodzin objętych wsparciem w formie pracy socjalnej	Liczba rodzin z problemami opiekuńczo-wychowawczymi zdiagnozowanymi przez pracowników socjalnych	Liczba rodzin, którym przydzielono asystenta rodziny
2015	70	31	10
2016	100	39	9

Źródło: dane własne GOPS

ROZDZIAŁ IV

CELE PROGRAMU

Cel główny :

Głównym celem programu jest wsparcie rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych oraz pomoc w przywróceniu im zdolności do prawidłowego wykonywania tych funkcji co w konsekwencji pozwoli na wychowywanie dzieci w środowisku rodziny biologicznej .

Cele szczegółowe :

1. Wspieranie rodzin w pełnieniu funkcji opiekuńczo – wychowawczej.
2. Wspieranie dzieci i młodzieży z rodzin zagrożonych.
3. Podejmowanie działań na rzecz powrotu dziecka do rodziny biologicznej.

CEL 1

Wspieranie rodzin w pełnieniu funkcji opiekuńczo – wychowawczej .

Zadania:

- diagnozowanie problemów rodziny i dziecka,
- poradnictwo specjalistyczne (psychologiczne , prawne , socjalne , pedagogiczne),
- kierowanie osób uzależnionych na leczenie za pośrednictwem Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych ,
- włączenie Zespołu Interdyscyplinarnego w rozwiązywaniu problemu przemocy w rodzinie ,
- kształtowanie u rodziców właściwych postaw wychowawczych zgodnych z normami i wartościami społecznymi,
- praca socjalna z rodziną w kryzysie,
- prowadzenie monitoringu sytuacji dzieci z rodzin zagrożonych kryzysem lub przeżywających trudności w pełnieniu funkcji opiekuńczo – wychowawczych,
- zapewnienie rodzinie w miarę możliwości wsparcia poprzez zatrudnienie asystenta rodziny,
- organizowanie szkoleń dla asystenta rodziny,
- ustanowienie w razie potrzeby i możliwości rodzin wspierających ,
- w razie potrzeby opracowanie i wdrożenie programów profilaktyczno – edukacyjnych służących

- przeciwdziałaniu i zapobieganiu problemom w rodzinach,
- udzielanie pomocy rodzinom znajdującym się w trudnej sytuacji materialnej z systemu pomocy społecznej , świadczeń rodzinnych , funduszu alimentacyjnego, świadczeń wychowawczych,
  - współpraca z dziadkami , pod warunkiem , że sami są wolni od patologii.

CEL 2

Wspieranie dzieci i młodzieży z rodzin zagrożonych

Zadania:

- tworzenie oraz rozwój systemu opieki nad dzieckiem , w tym placówek wsparcia dziennego, świetlic środowiskowych, klubów, ognisk wychowawczych, kół zainteresowań,
- dożywianie dzieci w szkołach,
- wyrównywanie szans edukacyjnych dzieci i młodzieży, m.in. poprzez przyznawanie pomocy materialnej o charakterze socjalnym (stypendia, zasiłki, wyprawka szkolna), organizowanie zajęć wyrównawczych, dofinansowanie udziału w wycieczkach dydaktycznych oraz kulturze, sporcie i rekreacji,
- podejmowanie działań w kierunku zwiększenia na terenie gminy opieki przedszkolnej ,
- zapewnienie pomocy dla rodzin z dziećmi w tym usług opiekuńczych i specjalistycznych usług opiekuńczych,
- objęcie dzieci indywidualną terapią psychologiczno- pedagogiczną w dostępnych placówkach,
- kierowanie dzieci na kolonie i obozy , realizujące programy profilaktyczne przeciwdziałania uzależnieniom,
- objęcie rodzin przeżywających trudności pomocą rodzin wspierających ,
- organizowanie szkoleń dla rodzin wspierających ,
- współfinansowanie pobytu dziecka w rodzinnym domu dziecka, placówce opiekuńczo - wychowawczej, regionalnej placówce opiekuńczo- terapeutycznej, interwencyjnym ośrodku preadopcyjnym,
- prowadzenie monitoringu sytuacji dziecka z rodziny przeżywającej kryzys,
- organizowanie czasu wolnego dla dzieci i młodzieży poprzez udział w zajęciach sportowych, edukacyjnych, rekreacyjnych.

CEL 3

Podjęcie działań na rzecz powrotu dziecka do rodziny naturalnej

Zadania :

- monitorowanie sytuacji rodzin z których dzieci są w pieczy zastępczej,
- opracowanie z rodziną biologiczną planu pomocy,
- motywowanie rodziców biologicznych do otrzymywania kontaktów z dziećmi z wyjątkiem przypadków, w których Sąd zakazał kontaktowania się,
- udzielanie pomocy rodzinom biologicznym w poszukiwaniu i podejmowaniu pracy zarobkowej,
- motywowanie rodziców biologicznych do podjęcia i kontynuowania leczenia od uzależnień ,
- angażowanie rodziców biologicznych do ponoszenia współodpowiedzialności za sprawy dziecka np. wybór szkoły, zawodu, motywowanie do nauki, poprawy zachowania .

Do realizacji założonych celów będą prowadziły działania, których wybór zostanie poprzedzony szczegółową analizą sytuacji danej rodziny. Podstawowym narzędziem służącym do diagnozy jest wywiad środowiskowy, przeprowadzony przez pracownika socjalnego. Pełna i efektywna realizacja celów założonych w programie będzie możliwa dzięki kompleksowemu spojrzeniu na rodzinę przeżywającą trudności oraz podjęciu systemowych rozwiązań przy współpracy

wszystkich osób, instytucji i organizacji pracujących z dziećmi i rodzicami .
 Priorytetem naszych działań jest uznanie podmiotowości dziecka oraz jego prawa do wychowania w rodzinie lub jak najszybszego powrotu do rodziny.

ROZDZIAŁ V

HARMONOGRAM DZIAŁAŃ POMOCOWYCH

Tabela Nr. 3

L.p	Cele szczegółowe	Zadania	Realizatorzy programu/ partnerzy	Termin realizacji
1.	Wspieranie rodzin w pełnieniu funkcji opiekuńczo - wychowawczej	<ul style="list-style-type: none"> • diagnozowanie problemów rodziny i dziecka , • poradnictwo specjalistyczne (psychologiczne, prawne, socjalne, pedagogiczne), • kierowanie osób uzależnionych na leczenie za pośrednictwem GKRPA, • włączenie Zespołu Interdyscyplinarnego w rozwiązywanie problemu przemocy w rodzinie, • kształtowanie u rodziców właściwych postaw wychowawczych zgodnych z normami i wartościami społecznymi, • praca socjalna z rodziną w kryzysie, • prowadzenie monitoringu sytuacji dzieci z rodzin zagrożonych kryzysem lub przeżywających trudności w pełnieniu funkcji -opiekuńczo- wychowawczych, • zapewnienie rodzinie w miarę możliwości wsparcia poprzez zatrudnienie asystenta rodziny , • organizowanie szkoleń dla asystenta, • ustanowienie w razie potrzeby i możliwości rodzin wspierających, • w razie potrzeby opracowanie i wdrożenie programów profilaktyczno- edukacyjnych służących przeciwdziałaniu i zapobieganiu problemom w rodzinach, 	<p>pracownicy socjalni</p> <p>psycholog, pedagog, specjalista terapii uzależnień</p> <p>GOPS, GKRPA, Sąd</p> <p>pracownicy socjalni , Zespół Interdyscyplinarny, Poradnie rodzinne, asystent rodziny, rodziny wspierające, Sąd Rodzinny i Nieletnich, kuratorzy zawodowi i społeczni , dziadkowie</p>	Działania ciągłe 2017- 2019

		<ul style="list-style-type: none"> • udzielenie pomocy rodzinom znajdującym się w trudnej sytuacji materialnej z systemu pomocy społecznej , świadczeń rodzinnych , funduszu alimentacyjnego, • współpraca z dziadkami , pod warunkiem , że sami są wolni od patologii. 		
2.	Wspieranie dzieci i młodzieży z rodzin zagrożonych	<ul style="list-style-type: none"> • Tworzenie oraz rozwój systemu opieki nad dzieckiem, w tym placówek wsparcia dziennego, świetlic środowiskowych, klubów , ognisk wychowawczych, kół zainteresowań , • dożywianie dzieci w szkołach, • wyrównywanie szans edukacyjnych dzieci i młodzieży, m.in. poprzez przyznawanie pomocy materialnej o charakterze socjalnym (stypendia, zasiłki, wyprawka szkolna), organizowanie zajęć wyrównawczych, dofinansowanie udziału w wycieczkach dydaktycznych oraz kulturze sportu i rekreacji, • podejmowanie działań w kierunku zwiększenia na terenie gminy opieki przedszkolnej , • zapewnienie pomocy dla rodzin z dziećmi w tym usług opiekuńczych i specjalistycznych usług opiekuńczych, • objęcie dzieci indywidualną terapią psychologiczno – pedagogiczną w dostępnych placówkach, • kierowanie dzieci na kolonie i obozy, realizujące programy profilaktyczne przeciwdziałania uzależnieniom, • objęcie rodzin przeżywających trudności pomocą rodzin wspierających , 	<p>Gmina , Powiat, Szkoły , Świetlica środowiskowa</p> <p>GOPS ,</p> <p>Szkoły , Gmina , organizacje pozarządowe</p> <p>Gmina , Placówki oświatowe , Przedszkole</p> <p>GOPS</p> <p>Poradnia Pedagogiczno-Psychologiczna, pedagodzy szkolni</p> <p>GOPS, PCPR, GKRPA , Parafie, Kuratorium Oświaty</p> <p>GOPS, rodziny wspierające</p>	Działania ciągłe 2017-2019

		<ul style="list-style-type: none"> organizowanie szkoleń dla rodzin wspierających , współfinansowanie pobytu dziecka w rodzinnym domu dziecka, placówce opiekuńczo- wychowawczej, regionalnej placówce opiekuńczo- terapeutycznej, interwencyjnym ośrodku preadopcyjnym , prorowadzenie monitoringu sytuacji dziecka z rodziny przeżywającej kryzys, organizowanie czasu wolnego dla dzieci i młodzieży poprzez udział w zajęciach sportowych , edukacyjnych , rekreacyjnych. 	<p>GOPS</p> <p>Gmina, Powiat</p> <p>pracownicy socjalni , asystent rodziny, kuratorzy</p> <p>szkoły , świetlica środowiskowa</p>	
3	Podjęmowanie działań na rzecz powrotu dziecka do rodziny naturalnej	<ul style="list-style-type: none"> Monitorowanie sytuacji rodzin z których dzieci są w pieczy zastępczej , opracowanie z rodziną biologiczną planu pomocy, motywowanie rodziców biologicznych do utrzymywania kontaktów z dziećmi z wyjątkiem przypadków, w których sąd zakazał kontaktowania się , udzielanie pomocy rodzinom biologicznym w poszukiwaniu i podejmowaniu pracy zarobkowej, motywowanie rodziców biologicznych do podjęcia i kontynuowania leczenia od uzależnień , angażowanie rodziców biologicznych do ponoszenia współodpowiedzialności za sprawy dziecka np. wybór szkoły, zawodu, motywowanie do nauki, poprawy zachowania. 	<p>pracownicy socjalni, kuratorzy</p> <p>asystent rodziny , prac socjalni, rodziny wspierające ,</p> <p>opiekunowie pieczy zastępczej , rodzina biologiczna</p> <p>pracownicy socjalni, PUP, pracodawcy</p> <p>pracownicy socjalni , kuratorzy , terapeuta, GKRPA</p> <p>pedagog szkolny, wychowawca dziecka, psycholog, opiekunowie pieczy zastępczej, pracownicy socjalni</p>	Działania ciągłe 2017- 2019

Realizowane działania będą prowadzone we współpracy ze wszystkimi podmiotami realizującymi działania na rzecz rodzin z terenu gm. Baboszewo, zgodnie z bieżącymi potrzebami.

ROZDZIAŁ VI

Czas realizacji programu

Realizacja Gminnego Programu Wspierania Rodziny została zaplanowana na lata 2017 – 2019. Program jest dokumentem otwartym co oznacza, że w każdym czasie może podlegać okresowej weryfikacji, modyfikacji i uzupełnianiu o nowe cele i zadania .

ROZDZIAŁ VII

Monitoring i ewaluacja programu

Realizacja Gminnego Programu Wspierania Rodziny koordynowana będzie przez Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Baboszewie.

Monitoring będzie odbywał się na bieżąco, równoległe z realizacją poszczególnych zadań, przy współpracy wszystkich realizatorów. Uzyskane dane umożliwią ocenę stopnia realizacji Programu oraz zasygnalizują nowe kierunki działań niezbędne do skutecznej pomocy rodzinom potrzebującym wsparcia.

Ewaluacja programu będzie oparta na gromadzeniu, analizie i interpretacji danych. Zostaną one pozyskane poprzez bezpośrednią rozmowę, obserwację lub telefoniczny kontakt z rodzicami biologicznymi, opiekunami pieczy zastępczej, środowiskami sąsiedzkimi, pracownikami instytucjonalnych form pomocy rodzinie, GOPS w Baboszewie, placówkami oświaty. W terminie do 31 marca każdego roku będzie przedkładane Radzie Gminy w Baboszewie sprawozdanie z realizacji Programu.

Wskaźniki osiągnięcia poszczególnych celów szczegółowych:

- liczba udzielanych porad przez specjalistów,
- liczba realizowanych projektów, programów profilaktyczno - edukacyjnych dla rodzin i dzieci,
- liczba interwencji kryzysowych,
- liczba rodzin wymagających wsparcia ,
- liczba osób uzależnionych skierowanych na leczenie,
- liczba rodzin, którym przyznano asystenta,
- udział asystentów rodziny w szkoleniach podnoszących kwalifikacje ,
- liczba rodzin wspierających zaangażowanych w pomoc dzieciom z rodzin zagrożonych,
- liczba dzieci biorących udział w zajęciach edukacyjnych w tym z elementami przeciwdziałania uzależnieniom połączonych z wypoczynkiem,
- liczba dzieci utrzymujących kontakty z rodzicami biologicznymi do ogółu dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej,
- liczba dzieci powracających do rodziny naturalnej,
- kwota wydatkowanych środków na koszty związane z utrzymaniem dzieci w pieczy zastępczej.

Uzyskane dane pozwolą na ocenę wartości programu oraz pomogą w dalszym planowaniu, realizacji rozwoju jego działań. Ewaluacja będzie miała charakter usprawniający i wskazujący kierunki ewentualnych zmian w zapisach programowych. Pozwoli na sprawdzenie efektywności i skuteczności przyjętych założeń oraz sposobu wydatkowania środków na ich realizację .

ROZDZIAŁ VIII

Realizatorzy i partnerzy Programu

Założenia Programu Wspierania Rodziny w ramach swoich kompetencji będą realizowane przez samorządowe jednostki organizacyjne, właściwe organizacje pozarządowe i inne podmioty mające kontakt z rodziną i dzieckiem w szczególności :

- Urząd Gminy w Baboszewie,
- GOPS w Baboszewie (pracownicy socjalni, asystent rodziny),
- Zespół Interdyscyplinarny,
- Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,
- Policja ,
- Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie,
- Poradnia Psychologiczno – Pedagogiczna,
- Poradnia Rodzinna ,
- Sąd Rodzinny i Nieletnich (kuratorzy zawodowi, społeczni),
- Placówki Oświatowe,
- Placówki Służby Zdrowia,
- Powiatowy Urząd Pracy,
- Rodziny wspierające,
- Świetlica środowiskowa ,
- Organizacje pozarządowe,
- Kościoły i związki wyznaniowe.

W realizacji swoich zadań w/w podmioty powinny kierować się przede wszystkim dobrem rodziny i dziecka, a jej wspieranie traktować jako priorytet, także wówczas gdy nie stanowi ono ich podstawowej misji.

Program jest zobowiązaniem samorządu gminy i jego jednostek do realizacji przyjętych celów, a także ma za zadanie stymulować do ukierunkowanych działań na rzecz dziecka i rodziny.

ROZDZIAŁ IX

Oczekiwane rezultaty/efekty realizacji Programu

Zakładanym efektem programu jest zbudowanie zintegrowanego systemu pomocy rodzinom przeżywającym trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych.

Zakłada się następujące rezultaty w związku z funkcjonowaniem Gminnego Programu Wspierania Rodziny na lata 2017 – 2019

1. Wzrost świadomości społecznej mieszkańców gminy Baboszewo dotyczących współczesnych zagrożeń dotyczących rodziny.
2. Zwiększenie wrażliwości społecznej na potrzeby rodziny i dziecka.
3. Zahamowanie wzrostu liczby rodzin dysfunkcyjnych.
4. Poprawa sytuacji życiowej rodzin ubogich i dysfunkcyjnych poprzez nabycie umiejętności prawidłowego prowadzenia gospodarstwa domowego.
5. Wzrost kompetencji społecznych i zawodowych członków rodzin ubogich i dysfunkcyjnych.
6. Poprawa aktywności społecznej rodzin.
7. Kształtowanie prawidłowych wzorców rodzicielskich i umiejętności psychospołecznych rodzin korzystających z usług asystenta rodziny.
8. Wzrost kompetencji pracowników socjalnych w obszarze opieki nad dzieckiem i rodziną.
9. Efektywna współpraca wszystkich podmiotów działających na rzecz dziecka i rodziny.
10. Wzrost poczucia bezpieczeństwa socjalnego.

Zintegrowane działania mają przyczynić się do minimalizowania negatywnych skutków sytuacji kryzysowych w rodzinach oraz przyczynić się do poprawy funkcjonowania rodzin, jednocześnie zapobiegając umieszczeniu dzieci w pieczy zastępczej.

ROZDZIAŁ X

Źródła finansowania

Źródłem finansowania Gminnego Programu Wspierania Rodziny na lata 2017-2019 Gminy Baboszewo w szczególności są:

- środki własne gminy zaplanowane w budżecie na każdy rok budżetowy,
- dotacje z budżetu państwa na dofinansowanie zadań własnych gminy,
- dotacje z budżetu państwa na zadania zlecone,
- dotacje na realizację programów rządowych z zakresu wspierania rodziny,

Trudno określić środki na realizację trzyletniego Programu, gdyż zawarte w nich zadania są bardzo szeroko, finansowane z różnych źródeł. Środki finansowe na realizację zadania z zakresu wspierania rodziny będą uwzględniane cyklicznie w rocznych planach finansowych.

ROZDZIAŁ XI

Podsumowanie

Realizacja programu jest działaniem przewidzianym na lata 2017 – 2019 z możliwością wydłużenia lub skrócenia tego okresu w zależności od uzyskanych efektów działania, odbywać się powinna na zasadach partnerskiej współpracy wszystkich osób, instytucji. Program jest dokumentem otwartym, co oznacza, że w każdym czasie może być zweryfikowany, uzupełniony o nowe cele i zadania, które będą wynikały ze zmian w pomocy i polityce społecznej.

PRZEWODNICZĄCY RADY

Sławomir Piotr Gaszczycki